

Examen VWO 2012

tijdvak 1
vrijdag 1 juni
13.30 - 16.00 uur

Turks

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 47 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 53 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd.

Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Takvim-i Vekayi

- 3p 1 Welke van onderstaande beweringen zijn juist en welke zijn onjuist?
De Takvim-i Vekayi
- 1 bevatte zowel officiële mededelingen als nieuwsberichten.
  - 2 is de allereerste Turkse krant ooit gepubliceerd.
  - 3 is slechts één keer in zijn bestaan gesloten/verboden geweest.
  - 4 verscheen aanvankelijk in Izmir.
  - 5 verscheen dagelijks.
  - 6 verscheen in meerdere talen.
  - 7 was bedoeld als spreekbuis van de overheid.
  - 8 werd opgericht in opdracht van Mahmut de Tweede.
- Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door 'juist' of 'onjuist'.

Tekst 2 Siyah Türkler fark edilmek istiyor

- 1p 2 Metne göre aşağıdakilerden hangisi Mustafa Olpak için doğrudur?
Mustafa Olpak
- A Kenya kökenli bir Türktür.
  - B Kenya'da doğmuş bir Türktür.
  - C köle olarak yaşamıştır.
  - D köle ticareti yapmıştır.
- 1p 3 Mustafa Olpak metinde bahsedilen kitabı neden yazmıştır?
- A babası vasiyet ettiği için
  - B geçmişini araştırmak için
  - C haklarını aramak için
  - D ona bu görev verildiği için
- 2p 4 Welke van onderstaande beweringen over de Ottomaanse slavenhandel zijn volgens de tekst juist en welke zijn onjuist?
- 1 De slavenhandel werd in 1908 afschaft.
  - 2 Op slaven werd net zo gejaagd als jaagdieren.
  - 3 Slaven werden na een bepaalde tijd vrijgelaten.
  - 4 Slaven waren praktisch leden van het gezin.
- Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door 'juist' of 'onjuist'.
- 1p 5 Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Olpak'ın kurduğu derneğin asıl amacıdır?
- A diğer azınlıklarla eşit haklara sahip olmak
  - B ırkçılığa ve ayrımcılığa karşı çıkmak
  - C Türkiye'de yaşayan siyah Türkleri bir araya getirmek
  - D Türkiye'deki bütün azınlıkların seslerini duyurmak

- 1p 6 Waarom krijgt Mustafa Olpak in eerste instantie geen toestemming om een vereniging op te richten?
- 1p 7 Kunnen volgens de tekst ook anderen lid worden van de nieuwe vereniging? Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin die hier antwoord op geeft.
- 1p 8 Mustafa Olpak dördüncü nesil siyah Türkleri nasıl bir geleceğin beklediğini düşünüyor?
- A Geçmişlerinden utanacaklarını düşünüyor.
  - B Geçmişlerini unutacaklarını düşünüyor.
  - C Herhangi bir değişikliğin olmayacağını düşünüyor.
  - D Toplumla daha iyi ilişkiler kuracaklarını düşünüyor.

Tekst 3 Girit fâtihinin acı sonu

- 1p 9 Wat is de naam van het fort dat door sultan Ibrahim terugveroverd is op de Russen?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 10 Parçada geçen 'vak'a-yı vakvakiye' ifadesi aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?
- A atasözü
  - B benzetme
  - C deyim
  - D fıkra
- 1p 11 Sultan İbrahim'in tahttan indirilme kararı nasıl alındı?
- A halkın onayıyla
  - B sahte bir fetvâyla
  - C sipahilerin onayıyla
  - D yeniçerilerin onayıyla
- 1p 12 Şehzade Mehmet'in tahta çıkışında dikkat çeken durum neydi?
- A ağır hasta olması
  - B çocuk yaşta olması
  - C çok yaşlı olması
  - D deli olması
- 2p 13 Schrijf de vier belangrijkste eigenschappen van sultan Ibrahim op.
Je moet in het Turks antwoorden.

Tekst 4 Sahaflar arşısı (I) ve Sahaflar arşısı (II)

Tekst I ve II birbirlerine ok benziyorlar. Ama tekst II'de iřlenen konulardan birisi tekst I'de hi bahsedilmemiř.

1p 14 Bu konu nedir?

- A kitapıların sayısı
- B matbaa basımı
- C sahafların faydaları
- D usta-ıracak sistemi

1p 15 Waarom hadden de Turken volgens Antoine Galland liever met de hand geschreven boeken dan gedrukte boeken?

Je moet in het Turks antwoorden.

Tekst 5 Ankara Kale İi

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

1p 16

- A dışlamayı
- B eleřtiryi
- C hayranlığı
- D kararsızlığı

1p 17

- A alet
- B emanet
- C lanse
- D mahkm

1p 18

- A byk
- B stratejik
- C uzak
- D yksek

1p 19

- A bakıyor
- B benziyor
- C dayanıyor
- D karışıyor

1p 20

- A artırdığını
- B gördüğünü
- C gösterdiğini
- D yarattığını

1p 21

- A dolu
- B karışımı
- C olmayan
- D ülkesel

1p 22

- A ayakta
- B genç
- C gölgede
- D yalnız

1p 23

- A bağlı
- B doğru
- C ilişkin
- D yakışır

Tekst 6 Yapay Zekâ

1p 24 Makinelerin birbiriyle konuşmasından insanlar neden rahatsız oluyor?

- A kullandıkları dilin bozukluğundan
- B makinelerin garip ses tonundan
- C olayın inandırıcı olmadığından
- D teknolojinin inanılmaz gelişmesinden

1p 25 Neden Yapay Zekâ sahibi makineler yapılmaya başlandı?

- A gündelik işleri kolaylaştırmak için
- B insan becerilerinin sınırlarını test etmek için
- C insan beyninin kapasitesini artırmak için
- D insan beyninin sınırlarını keşfetmek için

1p 26 Yapay Zekânın babası olarak nitelendirilen bilim adamı kimdir?

- A Alan Matison Turing
- B Allen Newell
- C El Cezeri
- D Herbert Simon

- 1p 27 Yapay Zekânın bugün eriştiği seviye ile ilgili ne söylenebilir?
A beklenilenin çok üstünde
B hiçbir alanda kullanılmıyor
C oldukça heyecan verici
D sınırlı alanlarda kullanılabilen

Volgens de tekst vormt kunstmatige intelligentie in principe geen gevaar voor de mensheid.

- 1p 28 Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin waarin dat staat.

Tekst 7 Mizah

- 1p 29 Mizah parçaya göre özellikle neleri sorgulamaktadır?
A aile yaşamını
B ana babaları
C gelenek ve kuralları
D sokak yaşamını

- 1p 30 Yirminci yüzyılda mizah türlerinden hangisi ortaya çıkmıştır?
A güncel olayları ele alan bir mizah türü
B halkı alaya alan bir mizah türü
C kilise ve kralları alaya alan bir mizah türü
D ürkütücü ve korkunç olan kara mizah türü

- 1p 31 Welke van onderstaande werken is door welke auteur geschreven?
Noteer de letters met de juiste cijfers.

1	imzasız fıkra ve yergileri	a	Şinasi
2	Zafername Şerhi	b	Namık Kemal
3	Şair Evlenmesi	c	Ziya Paşa

- 1p 32 Mizah ustası nasıl başarılı olabilir?
A doğuştan kabiliyetli olarak
B düzenli bir eğitimden geçerek
C inandırıcı taklit yaparak
D kuralları iyi uygulayarak

Tekst 8 Avrupa birliğinin tarihçesi

- 1p 33 Welke twee stromingen zijn van belang geweest voor de vorming van het nieuwe Europa?
Noteer die twee stromingen.
Je moet in het Turks antwoorden.

- 1p **34** Welke Europese landen hebben de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal opgericht in 1951?
Noteer de namen van de zes Europese landen.
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p **35** Hangi ülke iki kez veto hakkını kullandı?
A Almanya
B Belçika
C Fransa
D Hollanda
- 1p **36** Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun ilk dönemlerdeki başarılarından dolayı hangi ülkeler bu topluluğa üye olmak istemişler?
A Birleşik Krallık, Danimarka ve İrlanda
B Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Estonya
C Macaristan, Letonya, Litvanya, Malta
D Polonya, Slovakya ve Slovenya
- 1p **37** Türkiye, Avrupa Birliği üyeliğine başvurduktan sonra hangi hakka sahip olmuştur?
A Avrupa Birliği tam üyelik hakkına sahip olmuştur.
B Değerlendirme sürecinin hızlandırılması hakkına sahip olmuştur.
C Müzakere sürecine başlamaya hak kazanmıştır.
D Türk vatandaşları Avrupa'da 3 ay serbest dolaşım hakkı kazanmıştır.
- 1p **38** Avrupa Birliği hangi alanda ağır davranmıştır?
A askeri
B hukuki
C siyasi
D ticari

Tekst 9 Patronlar iş hayatına nasıl adım attı?

- 1p **39** Waar zijn de in de eerste alinea genoemde ondernemers het over eens?
- 1p **40** Welke (politieke) gebeurtenis heeft Vehbi Koç bij zijn succes geholpen?
- 1p **41** Hangi iş alanı (sektörü) Hacı Ömer Sabancı'nın başarısının temelini oluşturmuştur?
A bankacılık
B değirmencilik
C pamuk ticareti
D sigortacılık

- 1p **42** Hüsnü Özyeğin hangi iş alanında başarılı olmuştur?
A bankacılık
B lokantacılık
C inşaat
D ithalat
- 1p **43** Mustafa Aksoy nereden kazandığı parayla emlak işine başladı?
A çeviriden
B danışmanlıktan
C ihracattan
D yatırımdan

- 2p **44** Welk bedrijf is door welke ondernemer opgericht?
Noteer de letters met de juiste cijfers.

bedrijf	ondernemer
1 Akbank	a Mustafa Aksoy
2 Arçelik	b Vehbi Koç
3 Capitol Alışveriş Merkezi	c Hüsnü Özyeğin
4 Finansbank	d Hacı Ömer Sabancı

- 1p **45** Hangi işadama başarının sırlarını gençlere açıklıyor?
A Hacı Ömer Sabancı
B Hüsnü Özyeğin
C Mustafa Aksoy
D Vehbi Koç

Lees bij de volgende opgaven steeds eerst de vraag voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

Tekst 10 Saygı Nedir?

- 2p **46** Wat valt er, volgens de antwoorden die bij de vraagsteller binnengekomen zijn, wel onder **saygı** en wat valt er niet onder?
- 1 aardig doen tegen iemand, ook al meen je het niet
  - 2 bewondering hebben voor iemand
  - 3 iemand als volwaardig beschouwen
  - 4 iemand mogen
  - 5 iemand overwaarderen
  - 6 iemand positief benaderen
- Noteer het nummer van elk antwoord, gevolgd door 'wel' of 'niet'.

Tekst 11 Türkiye'deki yüksek hızlı tren setleri

- Je wilt graag internetten in de hogesnelheidstrein.
- 1p **47** Maakt het uit of je in een VIP class of in een eerste klas wagon reist? Zo ja, waarom?

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.